

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์ ภายในหมู่บ้านในนิคมสร้างตนเองลำน้ำน่าน ตำบลร่วมจิต จังหวัดอุดรดิษฐ์ จำนวน 133 ครัวเรือน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10 จากประชากรทั้งหมด จำนวน 1,334 ครัวเรือน (จักรพันธ์, 2530)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยค้างนี้คือ แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นเพื่อสัมภาษณ์เกษตรกร โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามทั่วไป เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพการเกษตร สภาพการถือครองที่ดิน รายได้จากการเกษตรและรายได้นอกภาคการเกษตร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการผลิตมะม่วงหิมพานต์ ซึ่งได้แก่ พื้นที่ปลูกมะม่วง หิมพานต์ พันธุ์มะม่วงหิมพานต์ แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ จำนวนต้นที่ปลูก เงินทุนที่ใช้แหล่งเงินกู้ ระยะเวลาของสินเชื่อ การใช้เครื่องทุ่นแรง การใช้ปุ๋ย วิธีการกำจัดวัชพืช การให้น้ำ การปรึกษาเมื่อมีปัญหาในการปลูก แรงงานจ้าง การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตมะม่วงหิมพานต์ และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตและการตลาดมะม่วงหิมพานต์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการตลาดและราคาของมะม่วงหิมพานต์ ได้แก่ การทราบราคามะม่วงหิมพานต์ ประเภทพ่อค้ารับซื้อ เหตุผลที่ขายผลผลิต วิธีการขาย วิธีดำเนินการจัดการตลาด แหล่งจำหน่ายผลผลิต วิธีการรวบรวมผลผลิต ผู้กำหนดราคาซื้อขาย การแบ่งเกรดมะม่วงหิมพานต์ วิธีการชำระเงินค่าผลผลิต และการทราบข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของราคามะม่วงหิมพานต์

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการผลิตและการตลาดมะม่วงหิมพานต์

การทดสอบแบบสอบถาม

โดยการหาค่าความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นอกจากนี้ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับเกษตรกรจำนวน 10 คน ที่อยู่นอกเหนือจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำแบบสอบถามไปปรับปรุงก่อนที่จะนำไปใช้จริงต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น นิคมสร้างตนเองลำน้ำน่าน จังหวัดอุตรดิตถ์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฯลฯ

ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ศึกษา โดยการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร การผลิตมะม่วงหิมพานต์ การตลาดและราคาของมะม่วงหิมพานต์ และปัญหาการผลิตและการตลาดมะม่วงหิมพานต์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package the Social Science, SPSS / PC⁺) ซึ่งประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย